

koma fram aftur í mangari bók um føroyskum bókmentum er liv lagað, keypmaðurin Sune og synir hansara, ið væl vita, hvat ið er teimum til vinning og halda fram sína leið, skiparin Mac, ein tann finasta sjómansmynd eg havi sæð upp á prent, reyði Guttormur og sonurin Ulf, sum eru gjøllari lýstir enn hinir fiskimennir í bókini, ið eins og kámost meira burtur, ikki at gloyma Hákon Rabenstein, handelsferðamannin, og Lóni á Fløtti, hin tungusnjalli, sum væl dugir at birta upp undir og vinna til sín burturav frá teimum, hann letist at ganga til handar.

Onkur vil kanska halda, at myndir av »arbeiðararøsluni« í Djúpavík er ein keypi-mynd. Til tess er at siga, at høvundurin helst ikki hevur

ætlað at gera eina mynd av arbeidararøsluni í roynd og veru, soleiðis um hon sprettur úr vaksandi hug til sjálvir at fáa nakað ræði samstundis sum sjálválitið nørst við vaksandi kunnleika. Men í hesi bók, sum allan vegin hevur til grundarsjónarmið eina virðismetan millum tað sanna og ósanna, tað ekta og tað óekta í livinum, liggur tað nær at mynda hesa upplýsingartíð eina fyrst við at draga fram í ljósið hesar sugskaðningar, sum flóta sum móða oman á øvundarsoðnum.

Tað er so mangt annað í bókini, ið átti at verið drigið fram, men eg má gera stutt av. Reinleiki og vakurleiki er í myndini av kærleikanum millum Irði og Ulf, og myndin av tí elskuliga litla abba-dóttirini, sum førir Leif á Mýri burtur úr tí einsemi,

harðskapur hansara hevur ført hann inn í, og aftur til son og sonarkonum, er yndislig.

Sum heild er hetta ein virðismikil og klók bók, og tað er at vóna, at hon verður nógv keypt og lisin, helst meira enn eina ferð.

Hon er av teimum, sum tað lónar seg at fara undir aftur av nýggjum.

Rikard Long

Timin, hósdagin 6. juni 1946.

Vikingeblood

Í vár kom Rich. B. Thomsens bók »Blámannavik« út í minkaðari stóð hjá Hasselbach í København. Eftir hesum ummælinum úr BT at døma, tykist hon at vera væl umtókt:

»Blámannavik« foregår på Færøerne, og vi følger Færingen på al hans færd, det være sig, når han kæmper sin hårde kamp med det lunefulde hav, der velsigner og ødelægger, eller når han vandrer på de store vidder, der nødtørfigt yder føde til færene, eller når han sveddryppende og syngende træder ringdansen ved festlige lejligheder. Men vi får også lejlighed til at se ham kæmpe menneske mod menneske i sin sejle kamp for bostavnen, og vi får at se den gryende, men rene blufærdige tiltrækning mellem kønne.

»Blámannavik« er egentlig en sjældenhed, idet den er skrevet af en færing. Den virker derfor uhyre sandt, og er det sikkert også. Den er ikke skrevet på andenhånds beretninger, men forfatteren har set og oplevet, hvad han fortæller, og han får os andre til at se og opleve det samme. Han fortæller levende og let, og så inciterende at vi tror det hele. Ja endog det mystiske, som naturligt må knyttes til landets og folkets barskhed, smitter os, så vi uden opposition går fuldt og helt in for varsler, spådomme og andet overnaturligt. Sprøget er behandlet mønstergyldigt, så rent og smukt, at mange unge skribenter kunde lære heraf. Det er sagastil og dog modernisme. Der er kold merkantilisme og dog — vikingeblood.

Gunnar Andersen

Lesið sosialin!
Haldið sosialin!
Keypið sosialin!

Sosialurin
— altíð bestur!

Framhald frá síðu 7

rørsluna. Fyrst í tretivu-árunum stovnaðu skótarnir ein rovaflokk sum eitt framhaldandi lið fyrri eldri skótar. Rovaraflokkurinn hevur stundum verið heilt stórir og bittur uppi ein eldri og ein yngri bólk. Rovarnir hava ofta verið góðir at heita á, tá fast stóð hjá skótunum.

Tað var rovaflokkurinn, sum mitt í fimti-árunum lat eina smáttu seta upp við Leynavatn. Úr hesi smáttu hava flestu skótar, úlvur og rovarar óivað nógv góð minni — hugnaligar letur, meðan lurtað hevur verið eftir onkrari spennandi frásøgn, so hvør vøddi í kroppinum hevur verið spentur, harðar venjingar, okkurt spennandi kortspæli ella við skótasangbókini frammi undir ljósglæmuni frá lampuni.

Fyrst í fimti-árunum læt skótaliðið prentað eina sangbók, sum síðan er komin í øktari útgávu við hópin av góðum skótasangum. Í hesum tíðarskeiðinum átti rovaflokkurinn eisini egði far, Brestir, — gamli Reyðikrossur, men hann var seldur og fyrri pengarnar varð smáttan reist.

Seinast í seksti-árunum komu nakrar gentur, sum høvdu hug at fara undir eitt genútskótalið innanfyri SSB. Eftir fyreikingar varð liðið almennt stovnað á árligu veitsluni í 1969 — liðið fekk navnið Skótalið Tóra Sigmundardóttur.

Einaferð skóti — altíð skóti

Nógvir eru teir havnadreingir, sum í longri ella styttri skeið hava verið limir í SSB. Áskoðarnir um skótaliðið eru ymiskar, men nógvir teir flestu hava óivað havt eina tíð, sum teir minnst afturá við gleði.

Skótaliðið hevur í dag kanska ikki júst ta funktión, sum tað hevði fyrri bert 10 — 20 árum síðani, tá skótaarbeiði næstan var tað einasta vetraritrivið. Tá var tað »in« at vera skóti. Í dag eru møguleikarnir fleiri og tað merkist á skótaliðunum. Tilgongdin er ikki tann sama.

Men Skótalið Sigmunds Brestissonar hevur fært mangan dreingin kring oyggjarnar og út um landamark. Lært hann náttúruna at kenna og skapt í honum eina virðing fyrri henni.

Lært hann at vera sjálvbjargnan í legum, í venjingum, kappingum og á túrum.....

Í sólskin' og regn' við liv og lyst
á heiði, á fjall', og í dal',
í venjingum taka vit
mangan dyst
í kappingum roynast vit
væl.

Oivað eru tað summarlegurnar gamlir skótar minnst aftur á — svangligar letur tá primussurin slóknadi, ella alt ikki gekkst sum heima hjá mammuni.

Sigandi eru lóturnar, upplivilsini, í nattúrini. Hendrik Jacobsen sigur, at ongantið gloymir hann leirar við Fjallavatn, í Lopra ella í Saksun: »Serliga minnst eg ein túr upp Sjeýndir til Tjørnuvíkar, víðari til Halldórsvíkar og aftur til Saksunar. Tað var greytatjúkt í mjørka, tá vit móti kvøldi aftur fóru til gongu til Saksunar. Aftaná ein frálíkan dag í hesum byggunum, og komnir nakað upp aftur á fjøllini, komu vit upp um mjørkan og sóu har fjallatopp aftaná fjallatopp koma undan mjørkanum eins og smáar oyggjar í einum stórum havi, og sólin, ið var um at seta, blóðreyð. Hetta var ein sjón, ið næstan ikki kann sigast frá, so vakurt var tað.«

Slik minnir hava nógvir skótar.

Fimti ár eru liðin síðan tað skeiðið í Havn, um hvat Eskild Christiansen kundi skrivað í 25-ára ritinum: »Meðan skótarørslan menti seg í øllum londum, hendi einki her heima í so máta. Í Havní bardust dreingirnir, Havnadreingir móti Bødreingjum, við Rætтарá-, Landavegs- og Varðadreingjum sum minni flokkar, ið skiftandi vóru í parti við einum av teimum størri. Tey fyrstu árin, t.v.s. til byrjan av 20. talinum, fóru bardagarin ógvuliga sámuliga fram, dreingir nýttu træsverð og skjöldur, og sjáldan hendi størri skaði. Men so harðnaði stríðið, gassar og seiðatrø vóru nýtt, og tíðan hendi skaðar. Um árskeftið 1925-26 hildu nakrir Bødreingir, at hetta fór ikki at bera til, betri hevði Bødreingir, at hetta fór ikki at bera til, betri hevði verið at iðka skótitrótt og fáa meira nyttu og stuttleika úr frítiðini.«

Og Skótalið Sigmunds Brestissonar gjørdist veruleiki.

j

mangt og hvat

Mánin hann skein

Mánin hann skein, skein yvir Føroya land skein yvir dalar fjøll og vhitán sand, mánin hann skein, skein yvir alt sum svav, skein yvir landið, harrin okkum gav.

Sjónin var mín, tað var eitt vetrakvøld, blóman í urtagarðinum stóð kold, sjónin var mín, tí elski eg mít land, knýtt millum okkum er eitt ævigt band.

Nýliga eg var aftur komin heim, longst sum eg hevði eftir øllum teim, sum standa mæð og mínum hjarta nær, tey elski eg so leingi hjarta slær.

Stuttligt er tá tú er í tíni bygd, tá kenst í hjartanum so vorðin trygd, at tað tú sært, alt hetta tað er titt tá slær tí hjarta aftur lætt og fritt.

Mánin seg skjótt nú krógvur undir skíggj, kom tú mín vinur, hygg við mær og sýggj, at hetta land tú sært í hesi nátt størst er av øllum, hóast tað er smátt.

Yrkjarin ókendur?

Her hava vit eina yrking, sum ein av okkara mætastu skaldum er meistari fyrri — nevnlígg Poul F. Joensen.

Tú hevur tær sötastu perlur,
og hvat tinum hugi stendst til.
Tú hevur tær sötastu eygu,
ermeira tú ynskja tær vil.

Og um tíni søtu eygu,
havi eg yrkt, væl fleir
enn tú sund ævigar sangir,
mín góða, hvat ynskir tú meir.

Og við tinum søtu eygum,
av alskhug tú øran meg sær,
við teimum, tú knústi mitt hjarta
er meira tú ynskir av mær.

Poul F. Joensen

Tvøroyrar býráð

heldur hesar reglulugu fundir í 1976 — nevnilígg
ónsdagin 25. februar,

- 17. mars,
- 14. april,
- 12. mai,
- 16. juni,
- 11. august,
- 8. september,
- 6. oktober,
- 10. november og
- 8. december.

Fundirnir — ið eru opnir, verða hildnir í matarhøll Tvøroyrar skúla nevndu dagar kl. 1900.

Tvøroyrar býráð
hin 27. januar 1976